

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/59/2019
Identifikačné číslo spisu: 4111200611
Dátum vydania rozhodnutia: 29.10.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4111200611.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: ITIMEX a. s., so sídlom Kukučínova č. 8, Banská Bystrica, IČO: 31 425 666, zastúpeného JUDr. Ondrejom Zacharom, advokátom so sídlom 1. mája 1018/81, Liptovský Mikuláš, IČO: 42 069 599, proti žalovanému 1/: Sociálna poisťovňa, pobočka Levice, so sídlom Sv. Michala 4, Levice, IČO: 30 807 484, 2/: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom 29. augusta 8 a 10, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 30 807 484, o určenie, že pohľadávky nie sú prednostné, vedenom na Okresnom súde Nitra, pod sp. zn. 23Cbi/11/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 6. novembra 2018, č. k. 15CoKR/3/2018-463, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra, ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa 22.02.2017, č. k. 23Cbi/11/2014-395, žalobu žalobcu (ktorou sa domáhal určenia, že pohľadávky žalovaného 1/ a 2/ vo výške 26.334,42 Eur z rozhodnutia žalovaného č. 700 1310478910-GC04/10 zo dňa 11.06.2010 nie sú voči žalobcovi prednostné pohľadávky) zamietol (I. výrok) a žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania nepriznal (II. výrok).

2. Súd prvej inštancie svoj rozsudok právne odôvodnil ustanoveniami § 120 ods. 1, 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZoKR“) a § 20 ods. 1, § 142 ods. 1, 2, § 143 ods. 2, § 144 ods. 1, 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej aj „zákon č. 461/2003 Z. z.“).

3. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že na základe vykonaného dokazovania, v súlade s odôvodnením zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Nitre zo dňa 31.03.2016 dospel k záveru, že na strane žalobcu je splnená podmienka naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe. Uviedol, že pre žalobcu ako reštrukturalizačného dlžníka má právnu relevanciu zistenie, či pohľadávky žalovaných nie sú prednostnými pohľadávkami, pretože ak by nimi neboli, nemusel by ich žalovaným, ktorí si ich v

reštrukturalizácii neuplatnili, plniť nad rámec potvrdeného reštrukturalizačného plánu.

4. K preskúmaniu vecnej stránky žaloby súd prvej inštancie poukázal na skoršie rozsudky Okresného súdu Nitra zo dňa 13.07.2011, č. k. 23Cbi/1/2011-92 ako aj rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 10.10.2012, č. k. 15CoKR/6/2011-181. Okresný súd Nitra v skoršom rozsudku dospel dňa 13.07.2011 k záveru, že pohľadávky Sociálnej poisťovne, ktoré sú predmetom tohto súdneho konania, nie sú prednostnými pohľadávkami podľa § 120 ods. 2 ZoKR a keďže si ich veriteľ riadne neprihlásil, nie sú vymožiteľné. Pohľadávky žalovaných na poistnom za mesiac február 2010 a marec 2010 vznikli pred začatím reštrukturalizačného konania, a preto si ich mal veriteľ prihlásiť prihláškou. Krajský súd v Nitre v odôvodnení svojho rozhodnutia (ktorým rozhodnutie okresného súdu v napadnutej časti zmenil a žalobu zamietol) uviedol, že v konaní bolo nepochybne preukázané, že reštrukturalizačné konanie na žalobcu začalo dňom 11.03.2010, žalobca ako zamestnávateľ bol povinný uhradiť poistné na sociálne poistenie za svojich zamestnancov za mesiac február a marec 2010, pričom si určil na výplatu príjmov 30. deň príslušného mesiaca. Za mesiac február 2010 bol teda povinný poistné uhradiť do 30.03.2010 a poistné za mesiac marec 2010 bol povinný uhradiť do 30.04.2010. Až neuhradením poistného v týchto lehotách bol žalovaný oprávnený predpísať žalobcovi, ako zamestnávateľovi poistné v zmysle § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Pohľadávka žalovaného 1/ voči žalobcovi preto vznikla počas reštrukturalizačného konania, a preto konajúci súd dospel k záveru, že táto pohľadávka je prednostnou pohľadávkou, ktorá sa v zmysle zákona o konkurze a reštrukturalizácii neuplatňuje prihláškou. Zároveň poukázal na rovnaký právny záver Najvyššieho súdu SR v rozsudku sp. zn. 4Sžso/5/2011 zo dňa 28.06.2012, v ktorom rozhodoval o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 29.06.2011, spis. zn. 15S/1/2011, ktorého rozsudok potvrdil. Oba sudy dospeli k záveru, že oprávnenie poisťovne požadovať poistné (uplatniť pohľadávku), ako určitú konkrétnu majetkovú hodnotu za mesiac február nemohlo vzniknúť vo februári 2010 za február 2010, ak výplata miezd za február sa viaže k 30. marcu daného roku. Obdobne výplata za mesiac marec 2010 sa viaže k 30. aprílu daného roka, naviac zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva oprávnenie poisťovne vyžadovať výkazy k vyčísleniu poistného mimo dátumu určenému na výplatu mesačnej mzdy, teda ani na rozlíšenie poistného ku dňu 11.03.2010, ktorým začalo reštrukturalizačné konanie. Predmetom správneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného 2/ č. 32967/2010-BA zo dňa 25.10.2010, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie žalovaného v 1. rade zo dňa 11.06.2010, ktorým bolo žalobcovi predpísané poistné za obdobie február 2010 a marec 2010.

5. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalobca sa v tomto súdnom konaní domáha určenia, že pohľadávky žalovaného vzniknuté na základe rozhodnutia žalovaného 2/ č. 32967/2010-BA zo dňa 25.10.2010, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie žalovaného v 1. rade zo dňa 11.06.2010, ktorým bolo žalobcovi predpísané poistné za obdobie február 2010 a marec 2010, nie sú prednostnými pohľadávkami. Z uvedeného vyplýva, že nielen Krajský súd v Nitre, ale aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (v správnom konaní) skúmali dôvodnosť pohľadávky žalovaných a aj právnu otázku, či sa jedná o prednostné pohľadávky, ktoré nie je potrebné v reštrukturalizácii prihlasovať prihláškou lebo vznikli už pred reštrukturalizáciou, a preto mali byť prihlásené.

6. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na už uvedené rozhodnutia, ktoré sa stotožňujú s ustálenou rozhodovacou praxou a konštatoval, že vznik a zánik pohľadávky sa posudzuje podľa zákona č. 461/2003 Z. z. a prihlasovanie pohľadávok je upravené v zákone č. 7/2005 Z. z. (ZoKR). Žalobca ako zamestnávateľ bol povinný uhradiť poistné na sociálne poistenie za mesiace február a marec 2010, pričom si určil na výplatu príjmov 30. deň príslušného mesiaca. Za mesiac február 2010 bol teda povinný uhradiť poistné do 30.03.2010 a za mesiac marec do 30.04.2010. Až neuhradením poistného v týchto lehotách bol žalovaný oprávnený predpísať žalobcovi ako zamestnávateľovi poistné v zmysle § 144 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. Nakoľko reštrukturalizačné konanie začalo dňom 11.03.2010, pohľadávka žalovaného 1/ vznikla voči žalobcovi počas reštrukturalizácie a preto je táto pohľadávka prednostnou pohľadávkou, ktorá sa v zmysle zákona o konkurze a reštrukturalizácii neuplatňuje prihláškou (§ 120 ods. 2 ZoKR). Na základe uvedeného súd prvej inštancie podanú žalobu zamietol.

7. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovaným 1/ a 2/ vznikol nárok na náhradu trov konania, pretože mali v konaní úspech v celom rozsahu. Keďže si náhradu trov konania neuplatnili, súd prvej inštancie im ich náhradu nepriznal.

8. Na odvolanie žalobcu, Krajský súd v Nitre, ako odvolací súd, napadnutým rozsudkom zo dňa 06.11.2018, č. k. 15CoKR/3/2018-463 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

9. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd uviedol, že sa v celom rozsahu stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ako aj s jeho odôvodnením. Na zdôraznenie správnosti potvrdeného rozhodnutia a k odvolacím dôvodom žalobcu uviedol, že zásadnou otázkou, ktorú museli riešiť obidva procesne konajúce súdy, t. j. prvoinštančný ako aj odvolací, bolo posúdenie otázky, či je alebo nie je daný naliehavý právny záujem na určovacej žalobe podľa § 80 písm. c/ O. s. p. Uvedená skutočnosť bola dôvodom uvedeným v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR č. k. 2Obdo/70/2012, ktorým boli zrušené rozsudky Krajského súdu v Nitre zo dňa 10.10.2012, č. k. 15CoKR/6/2011-181 a rozsudok Okresného súdu Nitra zo dňa 13.07.2011, č. k. 23Cbi/1/2011-92. Krajský súd v Nitre svojím rozhodnutím č. k. 15CoKR/4/2015-323, rešpektujúc právny názor dovolacieho súdu, rozhodol o zrušení rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 14.07.2014, č. k. 23Cbi/11/2014-282, pričom vo vyslovenom právnom názore uviedol, že žalobca v konaní preukázal existenciu naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p., nakoľko pre žalobcu ako reštrukturalizačného dlžníka má právnu relevanciu zistenie, či pohľadávky žalovaných nie sú prednostnými pohľadávkami, pretože ak by nimi neboli, nemusel by ich žalovaným, ktorí si ich v reštrukturalizácii neuplatnili nad rámec potvrdeného reštrukturalizačného plánu.

10. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí konštatoval, že súd prvej inštancie sa vo svojom rozhodnutí opätovne vysporiadal s otázkou o existencii naliehavého právneho záujmu, a to v bode 34 odôvodnenia rozhodnutia, pričom taktiež vec preskúmal po vecnej stránke. Vecná stránka jeho rozhodnutia je podľa krajského súdu dostatočne odôvodnená v bode 35 a 36, pričom táto je totožná s už uvedenou vecnou argumentáciou uvedenou v rozhodnutí odvolacieho súdu, a to v rozhodnutí zo dňa 10.10.2012, č. k. 15CoKR/6/2011-181. Krajský súd v Nitre z uvedeného dôvodu nemal dôvod sa odchyliť od svojej už uvedenej a odôvodnenej argumentácie v predmetnom rozhodnutí.

11. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (č. l. 484 spisu), prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 420 písm. f/ C. s. p., teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa žalobcu ďalej napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.).

12. Žalobca (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) v prvom rade rozsiahlo sumarizoval priebeh konania. Rozhodnutie súdu vychádza podľa dovolateľa z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď tento konštatoval, že pohľadávka vznikla počas reštrukturalizácie s tým, že pohľadávka žalovaného je prednostnou pohľadávkou. A to s odkazom na všetky predchádzajúce rozhodnutia a rozhodovaciu prax, ktorú však bližšie nešpecifikoval. Ďalej konajúci súd konštatoval, že vznik a zánik pohľadávky sa posudzuje podľa zákona č. 461/2003 Z. z.; pričom prihlasovanie pohľadávky je upravené v zákone č. 7/2005 Z. z. Zároveň súd poukázal na voľbu termínu žalobcu na výplatu miezd a na to viažucu sa povinnosť úhrady poistného v rovnakom termíne s tým, že až neuhradením poistného bol žalovaný oprávnený predpísať žalobcovi, ako zamestnávateľovi poistného. Keďže reštrukturalizačné konanie začalo 11.03.2010, tak pohľadávka vznikla počas reštrukturalizácie. Viac k samotnému vlastnému odôvodneniu, ako ani k právnej argumentácii žalobcu, súd podľa dovolateľa nič neuvádza. Okrem vyššie uvedenej právnej otázky, je podľa názoru žalobcu relevantné aj posúdenie právnej otázky čo do možnosti rozdelenia pohľadávky žalovaného „do“ a „po“ začatí reštrukturalizačného konania, čo však odvolací súd v dovolaní napadnutom rozsudku neposudzoval a súd prvej inštancie len v bode 35. svojho rozhodnutia.

13. Ustanovenia § 142,143 a 144 zákona č. 461/2003 Z. z., o ktoré opiera svoj nárok žalovaný, sú podľa dovolateľa zhodné tak pred prijatím zákona 310/2006 Z. z., ktorým došlo k vypusteniu ustanovenia § 152 (určujúceho čas vzniku pohľadávky), ako aj po jeho prijatí. Podľa § 152 zákona č. 461/2003 Z. z. (do 31.07.2006) sa za pohľadávky vzniknuté pred konkurznom alebo vyrovnaním (zákon č. 328/1991 Zb.) považovali pohľadávky vzťahujúce sa na kalendárne mesiace (dokonca aj len ich časti), ktoré sa končia pred vyhlásením konkurzu alebo pred povolením vyrovnania. To, že takáto úprava vo vzťahu k novému zákonu (zákon č.7/2005 Z. z.) vypadla, podľa dovolateľa neznamena a ani nemôže znamenať odlišné označovanie vzniku pohľadávky čo do jej prihlásenia. Preto má dovolateľ za to, že tak, ako čas vzniku pohľadávky predtým upravovalo ustanovenie § 152 zákona č. 461/2003 Z. z. do 31.07.2006, upravuje otázku vzniku pohľadávky aj § 120 ods. 2 posledná veta ZoKR účinná od 01.03.2017. V období od 01.08.2006 do 01.03.2017 nie je podľa žalobcu dané žiadne zákonné ustanovenie, za základe ktorého by bolo možné pohľadávku žalovaného za obdobie 2/2010 a 3/2010 považovať za pohľadávku vzniknutú počas reštrukturalizácie (teda pohľadávku vzniknutú po 11.03.2010). Iný výklad by podľa názoru dovolateľa porušoval zásadu rovnosti veriteľov v konkurze a mal by za následok odopretie ochrany dlžníkovi pred tou časťou dlhov, ktorých vznik je viazaný na obdobie pred začatím reštrukturalizačného konania a ktoré nesúvisia s podnikateľskou činnosťou dlžníka počas reštrukturalizácie.

14. Dovolateľ ďalej s poukazom na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 4Sžo/28/2008 uviedol, že povinnosť platiť poisťné, teda aj vo vzťahu k zamestnávateľovi, vzniká vstupom osoby do zamestnania. Z uvedeného je zrejmé, že ak má povinnosť platiť poisťné od určitého dátumu, od toho istého dátumu musí na druhej strane existovať oprávnenie na takéto plnenie.

15. Vzhľadom na uvedené dovolateľ zdôraznil, že žalovaný mal možnosť prihlásiť si pohľadávku do reštrukturalizácii v zákonnej 30 dňovej lehote (aj samotné predpísanie poisťného mohol žalovaný uskutočniť v lehote (§ 144 zákona č. 461/2003 Z. z.) - teda do 17.05.2010. Dokonca aj výkaz za mesiac marec mu bol predložený 16.04.2010 s tým, že spracovanie výkazov zamestnávateľa za dané obdobie má podľa dovolateľa len deklaratórny charakter. Samotné ustanovenie § 143 zákona č. 461/2003 Z. z. je napokon označené ako splatnosť poisťného, nie vznik. Taktiež je potom podľa dovolateľa logické, že ak ust. § 142 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. uvádza, že poisťné sa platí za kalendárny mesiac pozadu, potom muselo vzniknúť mesiac pred tým. Ustanovenie § 143 zákona č. 461/2003 Z. z. je totožné s ust. § 7 zákona č. 580/2004 Z. z. pričom všetky zdravotné poisťovne v reštrukturalizačnom konaní žalobcu prihlásili svoje pohľadávky za obdobie od 01.03.2010 do 11.03.2010, ako pohľadávky vzniknuté pred začatím reštrukturalizačného konania. S poukazom na § 3 zákona č. 461/2002 Z. z. je aj poisťné plnenie vypočítané z miezd za február výnosom poisťovne (žalovaného) za mesiac február a z miezd za marec výnosom za mesiac marec, aj keď výkazy obdržala poisťovňa až v nasledujúcich mesiacoch.

16. Žalovaný má týmto zato, že pohľadávky žalovaných 1/ a 2/ za mesiac február 2010 vo výške 18.763,80 Eur a za obdobie od 01.03.2010 do 11.03.2010 vo výške 7.570,62 Eur, spolu vo výške 26.334,42 Eur, nie sú prednostnými pohľadávkami v reštrukturalizačnom konaní pôvodne vedenom na okresnom súde Nitra pod sp. zn. 31R/3/2010. Krajský súd mal preto rozhodnúť, že dotknuté pohľadávky žalovaných nie sú prednostnými pohľadávkami. Zároveň dovolateľ dodal, že pripustením výkladu, že poisťné vzniká až momentom jeho splatnosti, by došlo k zotretiu rozdielu medzi pojmami vznik pohľadávky a splatnosť pohľadávky ako aj medzi „starými a novými“ pohľadávkami v reštrukturalizačnom konaní a následnému odopretiu ochrany dlžníkovi pred tou časťou dlhov, ktorých vznik je viazaný na obdobie pred začatím reštrukturalizačného konania a ktoré nesúvisia s podnikateľskou činnosťou dlžníka počas reštrukturalizácie.

17. V ďalšej časti dovolania sa žalobca zaoberá dovolacím dôvodom vyvedeným z ust. § 420 písm. f/ C. s. p., ktoré vzhliadol v tom, že odvolací súd sa vôbec nevysporiadal s argumentáciou žalobcu, ním predloženým dôkazom a nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie.

18. Dovolateľ uviedol, že odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením uznesenia (správne rozsudku)

okresného súdu a obmedzil sa na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Odvolací súd tak podľa dovolateľa urobil napriek tomu, že súd prvej inštancie sa žiadnou z jeho argumentácií vôbec nevyporiadal a svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil. V súvislosti s postupom odvolacieho súdu podľa ust. § 387 ods. 2 C. s. p. má dovolateľ za to, že aj výklad a aplikácia tohto ustanovenia Civilného sporového poriadku musia byť také, aby bolo rešpektované základné právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Tieto skutočnosti jednoznačne vyplývajú aj z mnohých rozhodnutí Európskeho súdu. V tejto súvislosti dovolateľ uviedol, že napriek jeho právnej argumentácie, odvolací, ako ani prvoinštančný súd nedali na ňu odpoveď. Došlo len k paušálnemu odkazu na ustálenú rozhodovaciu prax (bez jej bližšej špecifikácie) a opisu obsahu niektorých rozhodnutí, ktorých výrok aj odôvodnenie, v niektorých prípadoch aj vrátane právneho názoru bolo odlišné. Vo vlastnom odôvodnení pod bodom 36, odvolací súd stručne konštatuje, že vznik a zánik pohľadávky sa posudzuje podľa zákona č. 461/2003 Z. z. a prihlasovanie pohľadávky je upravené v zákone č. 7/2005 Z. z.; poukazuje na voľbu termínu žalobcu na výplatu miezd a na to viažucu sa povinnosť úhrady poistného v rovnakom termíne a že až neuhradením poistného bol žalovaný oprávnený predpísať žalobcovi ako zamestnávateľovi poistného. Dovolateľ považuje takéto odôvodnenie za nedostatočné a zmatečné, nakoľko nie je z neho zrejmé z akých skutočností a akými úvahami sa súd spravoval. Keďže odvolací súd chyby rozhodnutia prvostupňového súdu neodstránil, s jeho obsahom sa stotožnil, napadnutým rozhodnutím podľa dovolateľa založil dôvod dovolania v zmysle § 431 v spojení s § 420 písm. f/ C. s. p., pričom rozhodnutie je týmto nepreskúmateľné.

19. Na základe všetkých vyššie uvedených tvrdení žalobca dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že určí, že pohľadávka žalovaných 1/ a 2/ za mesiac február 2010 vo výške 18.763,80 Eur a za obdobie od 01.03.2010 do 11.03.2010 vo výške 7.570,62 Eur, spolu vo výške 26.3134,42 Eur, nie sú prednostnými pohľadávkami v reštrukturalizačnom konaní pôvodne vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 31R/3/2010.

20. Žalovaní 1/ a 2/ vo vyjadreniach k dovolaniu žalobcu zhodne uviedli, že napadnuté rozhodnutie považujú za vecne správne. Uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ C. s. p. podľa žalovaných neexistuje a pokiaľ by dovolací súd zistil prípadné porušenia procesných práv, je potrebné skúmať ich intenzitu v kontexte celého súdneho konania. V súvislosti s dovolacím dôvodom uplatneným podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. sú žalovaní toho názoru, že ani tento dôvod dovolania nie je opodstatnený.

21. Žalovaný 1/ zastáva názor, že Sociálna poisťovňa do reštrukturalizácie dlžníka ITIMEX, a.s. (do 07.08.2010 ITIMEX, s.r.o.) prihlásila všetky pohľadávky, ktoré vznikli pred začatím reštrukturalizácie. Pohľadávka na poistnom na sociálne poistenie za február 2010 vo výške 18.763,80 Eur a pohľadávka na poistnom na sociálne poistenie za obdobie od 01.03.2010 do 11.03.2010 vo výške 7.570,62 Eur vznikli podľa právneho názoru žalovaného 1/ po začatí reštrukturalizačného konania sp. zn. 31R/3/2010 a preto ide o pohľadávky, ktoré sa v reštrukturalizácii neuplatňujú prihláškou. Zdôraznil, že pohľadávka na poistnom nevzniká každý deň, počas ktorého zamestnávateľ zamestnáva zamestnancov a výkaz poistného a príspevkov nemá len deklaratórny charakter. Ak by to tak bolo, t. j. každý deň by vznikala pohľadávka na poistnom, žiaden zamestnávateľ by nemohol mať Sociálnou poisťovňou vystavené potvrdenie, že nemá nedoplatok na poistnom na sociálnej poistenie. Zamestnávateľ by musel predkladať výkaz poistného a príspevkov každý deň a každý deň príslušné poistné uhrádzať. Pokiaľ ide o posúdenie vzniku pohľadávky na poistnom na sociálne poistenie a určení, či ide o prednostnú pohľadávku z reštrukturalizačného konania, tento názor je v prejednávacom konaní zhodný napríklad s rozhodnutím dovolacieho súdu sp. zn. 2MCdo/30/2012.

22. Žalovaný 1/ ďalej zdôraznil, že žalobca od začiatku súdneho sporu tvrdí, že Sociálna poisťovňa mala de facto prihlásiť pohľadávky do reštrukturalizácie sp. zn. 31R/3/2010 vedenej na Okresnom súde Nitra začatej 12.03.2010 v súlade s ustanovením § 152 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z., ktorý bol účinný do 31.07.2006. Pretože tvrdí, že Sociálna poisťovňa mala prihlásiť do reštrukturalizácie aj poistné za február 2010 (v zmysle § 152 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. účinného do 31.07.2006 pohľadávku vzťahujúcu sa na kalendárny mesiac, ktorý sa končí pred vyhlásením konkurzu alebo pred povolením vyrovnania) a poistné za obdobie od 1. marca 2010 do 11. marca 2010 (v zmysle § 152 ods. 4 zákona

č. 461/2003 Z. z. účinného do 31.07.2006 časť pohľadávky vzťahujúcej sa na kalendárny mesiac, v ktorom bol vyhlásený konkurz alebo povolené vyrovnanie a to v pomernej sume pripadajúcej na dni od začatia tohto kalendárneho mesiaca do vyhlásenia konkurzu alebo povolenia vyrovnanie). S prihliadnutím na zásadu legality by to Sociálna poisťovňa určite urobila, ak by jej to právna úprava účinná v čase prihlasovania pohľadávky do reštrukturalizácie sp. zn. 31R/3/2010 ukladala alebo dovoľovala. Dôvodenie, že Sociálna poisťovňa mala pri prihlasovaní pohľadávok postupovať obdobne ako zdravotné poisťovne, nie je podľa žalovaného 1/ legálny argument potvrdzujúci, že Sociálna poisťovňa nepostupovala správne pri uplatňovaní pohľadávky na poistnom za február 2010 a marec 2010 ako prednostnej pohľadávky v reštrukturalizačnom konaní.

23. Žalovaný 2/ dodal, že pokiaľ žalobca poukazuje na skutočnosť, že žalovaný v exekučnom konaní pod sp. zn. 17Er/1042/2010 vykonával exekúciu tak, že rozdelil poistné v rámci mesiaca, tak uvedené nie je pravdou. Nakoľko v danom prípade sa jednalo o predpísania časti poistného (Rozhodnutím č. 700-2210434310-GC04/10 z 20.08.2010 za mesiac 09/2009 a 10/2009) z dôvodu, že časť poistného (za 10/2009) bola pred predpísaním pohľadávky uhradená, a preto nemohla byť súčasťou exekučného titulu. Nie je preto zo strany žalobcu tvrdenie o nejednotnom postupe žalovaného dôvodné a pravdivé, nakoľko k rozdeľovaniu poistného pri jeho predpísaní z iných dôvodov ako úhrady, resp. ukončenia podnikania k inému dňu ako koniec mesiaca nie je zákonný dôvod.

24. Ďalej podľa žalovaného 2/ je z predložených dôkazov zrejmé, že ku dňu začatia reštrukturalizačného konania (12.03.2010) sa uvedené pohľadávky voči žalobcovi v účtovníctve žalovaného nemohli nachádzať, nakoľko mesačné výkazy poistného a príspevkov za mesiace 02/2010 a 03/2010 boli predložené dňa 17.03.2010 a 16.04.2010 (riadny), resp. 27.05.2010 (opravný). Uvedené doklady sú predložené v súdnom spise a tvrdenie žalobcu v dovolaní, kde opätovne tvrdí, že mesačný výkaz má deklaratórny charakter nemá oporu v žiadnom relevantnom právnom predpise. Zároveň splatnosť poistného odvádzaného žalobcom ako zamestnávateľom bola určená v Registračnom liste zamestnávateľa zo dňa 05.01.2004 na 30. deň v príslušnom mesiaci, a teda poistné za príslušný mesiac je v zmysle § 143 ods. 2 zákona č. 463/2002 Z. z. splatné vždy týmto dňom. V zmysle uvedených skutočností bola aj splatnosť poistného za sporné mesiace - 02/2010 (dňa 30.03.2010) a za mesiac 03/2010 (dňa 30.04.2010), t. j. po začatí reštrukturalizačného konania.

25. K predloženému znaleckému posudku č. 34/2014, na ktorý sa žalobca v dovolaní odvoláva, žalovaný 2/ opätovne uviedol, že tvrdenia a názor žalovaných, že znalecký posudok bol nekompetentný a nenáležitý, boli správne, opodstatnené a potvrdené právoplatným rozhodnutím Ministerstva spravodlivosti SR č. 26416/2016/15 z 29.02.2016, ktoré uznalo znalkyňu Ing. Pohankovú vinnou z porušenia riadneho vykonávania znaleckej činnosti a bola jej uložená pokuta (Rozhodnutie MS SR je súčasťou súdneho spisu).

26. Obaja žalovaní v zmysle vyššie uvedených skutočností navrhli dovolaciemu súdu, aby dovolanie žalobcu zamietol.

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpený podľa § 429 ods. 2 písm. a/ C. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné.

28. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

29. Podľa ustanovenia § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia expressis verbis vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie

nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

30. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., keďže má za to, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie je ďalej odôvodnené § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

31. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

32. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

33. Dovolací súd však nie je vymedzením prípustnosti viazaný a skúma ju sám, nakoľko nemôže byť viazaný tým, o ktorý prípad právnej otázky podľa § 421 ods. 1 C. s. p. oprel dovolateľ prípustnosť dovolania (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 51/2020).

34. Podľa § 428 C. s. p., dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

35. Podľa § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

36. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

37. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutím potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Z tohto dôvodu je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 C. s. p., pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

38. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby

uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu videl dovolateľ v tom, že odvolací súd sa poukazom na § 387 C. s. p. sa nevysporiadal s jeho podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Týmto podľa dovolateľa napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu trpí vadou v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. Tento procesný postup odvolacieho súdu predstavuje podľa názoru dovolateľa vážne porušenie jeho práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

39. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. sú - zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

40. Dovolací súd zdôrazňuje, že právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

41. Právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (sp. zn. II. ÚS 383/06).

42. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

43. Funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvoľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

44. Zároveň dovolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu SR II. ÚS 78/95 zo dňa 16. marca 2005, z ktorého vyplýva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument, ale iba len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré preskúmava v odvolacom konaní.

45. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné a nepreskúmateľné, pretože ako celok s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho

súdu sú zrejme podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Konštatoval správnosť dôvodov uvedených v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k posúdeniu skutkových a právnych záverov. Odvolací súd zhrnul, že zásadnou otázkou, ktorú museli riešiť obidva procesne konajúce súdy, t. j. prvoinštančný ako aj odvolací, bolo posúdenie otázky, či je alebo nie je daný naliehavý právny záujem na určovacej žalobe podľa § 80 písm. c/ O. s. p. Uvedená skutočnosť bola dôvodom uvedeným v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR č. k. 2Obdo/70/2012, ktorým boli zrušené skoršie rozsudky konajúcich súdov. Žalobca v konaní preukázal existenciu naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p., nakoľko pre žalobcu ako reštrukturalizačného dlžníka má právnu relevanciu zistenie, či pohľadávky žalovaných nie sú prednostnými pohľadávkami, pretože ak by nimi neboli, nemusel by ich žalovaným, ktorí si ich v reštrukturalizácii neuplatnili nad rámec potvrdeného reštrukturalizačného plánu. Odvolací súd zároveň v napadnutom rozhodnutí konštatoval, že vecná stránka rozhodnutia okresného súdu je dostatočne odôvodnená v bode 35 a 36, pričom táto je totožná s už uvedenou vecnou argumentáciou uvedenou v rozhodnutí odvolacieho súdu, a to v rozhodnutí zo dňa 10.10.2012, č. k. 15CoKR/6/2011-181. Krajský súd v Nitre z uvedeného dôvodu nemal dôvod sa odchýliť od svojej už uvedenej a odôvodnenej argumentácie v predmetnom rozhodnutí.

46. Odvolací súd po prejednaní odvolania dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie, preto rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne. Dovolací súd dodáva, že takýto postup umožňovalo odvolaciemu súdu ustanovenie § 387 ods. 2 C. s. p., podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len skonštatovaním správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

47. Podľa názoru dovolacieho súdu procesný postup odvolacieho súdu, ale aj súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku, žalobca mal možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie a proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podať odvolanie, čo aj urobil. Skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje s právnym názorom všeobecného súdu, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo zmätočnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

48. Dovolací súd konštatuje, že procesným postupom súdov oboch inštancií nedošlo k tomu, že by súdy znemožnili žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.).

49. Pre úplnosť dovolací súd poukazuje aj na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. 2/2016 z 3. decembra 2015, z ktorého vyplýva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., pričom len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje ani zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa vyššie citovaného ustanovenia. Jedná sa o taký výnimočný prípad, kedy ide o také nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré neobsahuje ani len zásadné vysvetlenie dôvodov, podstatných pre rozhodnutie súdu, čo vykazuje znaky až vady „najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém alebo vady zásadnej, hrubej a podstatnej“, prípadne ak sa zrušením napadnutého rozhodnutia má dosiahnuť náprava „justičného omylu“. O takýto prípad však v preskúmvanej veci nejde, pretože tak, ako je už vyššie konštatované, skutkové a právne závery obsiahnuté v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré spolu s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie tvoria jeden celok) nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR. Za porušenie základného práva zaručeného v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv žalobcu. Vyššie citované zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je aktuálne aj po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový Civilný sporový poriadok,

pretože zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, obsiahnuté v novom Civilnom sporovom poriadku, sa nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska.

50. K námietke dovolateľa, že dokazovanie bolo podľa jeho názoru odvolacím súdom vykonané nedostatočne, dovolací súd pripomína, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strany sporu (a zakladajúcim prípustnosť dovolania), nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R37/1993, R125/1999, R42/1993). Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 125/1999, dospel k záveru, že ak súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O. s. p. nie je prípustné, lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. Nová právna úprava na podstate uvedeného nič nezmenila.

51. Dovolací súd ďalej uvádza, že právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., sa rozumie otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Zároveň právnou otázkou (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p., no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Tento záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. apríla 2020, sp. zn. III. ÚS 123/2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 C. s. p. je možné vyvodiť, že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

52. K otázke podľa názoru dovolateľa nesprávneho právneho posúdenia veci, ku ktorému konajúce súdy uviedli, že pohľadávka žalovaného - Sociálnej poisťovne na poistnom vznikla počas reštrukturalizácie s tým, že ide o prednostné pohľadávky, dovolací súd zdôrazňuje, že táto právna otázka už bola dovolacím súdom riešená. Preto dovolací súd neposudzoval dovolanie žalobcu vymedzené právnou otázkou podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., o ktorú oprel dovolateľ prípustnosť svojho dovolania (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 51/2020).

53. Predmetom konania je určenie, že pohľadávka žalovaných 1/ a 2/ za mesiac február 2010 vo výške 18.763,80 Eur a za obdobie od 01.03.2010 do 11.03.2010 vo výške 7.570,62 Eur, nie sú prednostnými pohľadávkami v reštrukturalizačnom konaní sp. zn. 31R/3/2010 vedenom na Okresnom súde Nitra na dlžníka - žalobcu.

54. Podľa § 20 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodnom čase, povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti zamestnanca uvedeného v § 4 ods. 1 vzniká odo dňa vzniku právneho vzťahu, ktorý zakladá právo na príjem uvedený v § 3 ods. 1 písm. a/ a ods. 2 a 3, a zaniká dňom zániku tohto právneho vzťahu.

55. Podľa § 142 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., poistné sa platí na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici za kalendárny mesiac pozadu, ak tento zákon neustanovuje inak.

56. Podľa § 142 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., ak poistencovi trvalo poistenie len časť kalendárneho mesiaca, poistné sa platí len za túto časť.

57. Podľa § 143 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., poistné, ktoré platí a odvádza zamestnávateľ, je splatné v deň určený na výplatu príjmov, ktoré sú vymeriavacím základom zamestnanca. Ak je výplata týchto príjmov pre jednotlivé organizačné útvary zamestnávateľa rozložená na rôzne dni, poistné je

splatné v deň poslednej výplaty príjmov zúčtovaných za príslušný kalendárny mesiac. Ak nie je taký deň určený, poistné je splatné v posledný deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktorý sa platí poistné. Ak deň splatnosti poistného pripadne na sobotu a na deň pracovného pokoja, poistné je splatné v najbližší nasledujúci pracovný deň.

58. Podľa § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., Sociálna poisťovňa predpíše poistné fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnej odvádzať poistné, ak táto osoba neodviedla poistné vôbec alebo ak ho odviedla v nesprávnej sume. Ak suma dlžného poistného v úhrne je nižšia ako 3, 32 eura, Sociálna poisťovňa dlžnú sumu nepredpíše.

59. Podľa § 144 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., ak zamestnávateľ na výzvu Sociálnej poisťovne nepredloží podklady potrebné na zistenie správnej sumy poistného, Sociálna poisťovňa môže predpísať poistné na základe dokladov zamestnávateľa za predchádzajúce obdobie alebo na základe podkladov iného zamestnávateľa s činnosťou obdobného charakteru. Druhá veta odseku 1 platí rovnako.

60. Podľa § 120 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, ak tento zákon neustanovuje inak, právo uplatňovať svoje nároky počas reštrukturalizácie majú len veritelia, ktorí spôsobom ustanoveným týmto zákonom prihlásili svoje pohľadávky. Ak sa tieto nároky v reštrukturalizácii riadne a včas neuplatnia prihláškou, právo vymáhať tieto nároky voči dlžníkovi v prípade potvrdenia reštrukturalizačného plánu súdom zaniká.

61. Podľa § 120 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2011 pohľadávky, ktoré vznikli voči dlžníkovi počas reštrukturalizačného konania, odmena správcu a nepeňažné pohľadávky sa v reštrukturalizácii neuplatňujú prihláškou (ďalej len „prednostné pohľadávky“). Na prednostné pohľadávky nepôsobia účinky začatia reštrukturalizačného konania ani sa nezahŕňajú do reštrukturalizačného plánu, ibaže s tým ich veritelia súhlasia.

62. Podľa § 121 ods.1 veta prvá a druhá zákona č. 7/2005 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2011, prihlášku spolu s prílohami podáva veriteľ v dvoch rovnopisoch správcovi na adresu jeho kancelárie a v jednom rovnopise na súd. Prihláška musí byť doručená správcovi aj súdu do 30 dní od povolenia reštrukturalizácie.

63. Podľa § 124 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z., každú prihlásenú pohľadávku správca s odbornou starostlivosťou porovná s účtovnou a inou dokumentáciou dlžníka a so zoznamom záväzkov dlžníka; správca pritom prihliadne aj na vyjadrenie dlžníka a iných osôb a vykoná aj vlastné šetrenie. Ak správca pri skúmaní pohľadávky zistí, že prihlásená pohľadávka je čo do právneho dôvodu, vymáhateľnosti, výšky, zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva sporná, je povinný prihlásenú pohľadávku v spornom rozsahu poprieť.

64. Podľa § 124 ods. 2 veta prvá zákona č. 7/2005 Z. z. prihlásenú pohľadávku môže poprieť len správca do 30 dní od uplynutia lehoty na prihlasovanie pohľadávok.

65. Podľa § 124 ods. 3 veta prvá zákona č. 7/2005 Z. z. dlžník alebo veriteľ, ktorý doručil správcovi prihlášku, môže podať správcovi podnet, aby prihlásenú pohľadávku poprel.

66. Podľa § 124 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2011 veriteľ popretej pohľadávky sa môže do 30 dní od uplynutia lehoty na popieranie pohľadávok žalobou podanou voči dlžníkovi domáhať, aby súd určil právny dôvod, vymáhateľnosť, výšku, zabezpečenie zabezpečovacím právom alebo poradie zabezpečovacieho práva popretej pohľadávky; v žalobe sa veriteľ môže domáhať len toho, čo uviedol v prihláške.

67. Podľa § 155 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z., zverejnením uznesenia o potvrdení plánu v Obchodnom vestníku zaniká právo veriteľov, ktorí riadne a včas podľa tohto zákona neprihlásili svoje pohľadávky, vymáhať tieto pohľadávky voči dlžníkovi, ako aj riadne a včas neprihlásené zabezpečovacie práva

vzťahujúce sa na majetok dlžníka; to platí rovnako aj pre podmienené pohľadávky, ktoré mali byť uplatnené prihláškou.

68. Z citovaných zákonných ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii vyplýva, že tento zákon rozlišuje v reštrukturalizácii okrem iného pohľadávky veriteľov na prednostné a pohľadávky, ktoré je potrebné v reštrukturalizácii prihlásiť. Prednostné pohľadávky sú také, ktoré sa nemusia uplatňovať prihláškou. Medzi prednostné pohľadávky patria odmena správcu, nepenažné pohľadávky a pohľadávky, ktoré vznikli voči dlžníkovi počas reštrukturalizačného konania (po jeho začatí). Na tieto pohľadávky nepôsobia právne účinky začatia ani povolenia reštrukturalizácie. Tieto pohľadávky sa uplatňujú priamo u dlžníka, možno ich vymáhať na súde alebo rozhodnúť o nich iným oprávneným orgánom alebo viesť pre ne exekúciu. Nepodliehajú teda režimu prihlasovania pohľadávok a zisťovania ich právneho dôvodu správcom. Prednostné pohľadávky správca nezahŕňa do reštrukturalizačného plánu s výnimkou prípadu, že s tým veriteľ súhlasí.

69. Dovolací súd konštatuje, že podstatným v tomto spore je posúdenie, či pohľadávky žalovaných sú alebo nie sú prednostnými pohľadávkami, a teda či bolo alebo nebolo potrebné uplatňovať ich do reštrukturalizácie prihláškou.

70. Pre posúdenie, či v konkrétnom prípade ide o prednostnú pohľadávku, je rozhodujúci vznik tejto pohľadávky. Zákon o sociálnom poistení nemá špeciálne ustanovenia o prihlasovaní pohľadávok v konkurznom a reštrukturalizačnom konaní, a preto sa prihlasovanie pohľadávok spravuje ustanoveniami zákona č. 7/2005 Z. z.

71. Dovolací súd zdôrazňuje, že oprávnenie Sociálnej poisťovne požadovať poistné (a tak aj uplatniť pohľadávku), ako určitú konkrétnu majetkovú hodnotu za určitý mesiac nevzniká automaticky v tom istom mesiaci, ale podľa prihlášky do registra závodov - platcov poistného. V tejto súvislosti je právne významné doručenie výkazu poistného Sociálnej poisťovni, čím v zmysle ustanovenia tretej a štvrtej vety § 143 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z., vzniká oprávnenie Sociálnej poisťovne na poistné.

72. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na uznesenie dovolacieho súdu sp. zn. 2MCdo/30/2012 uvádza, že „zamestnávateľ sa nemôže stať dlžníkom poisťovne skôr, než mu vznikne povinnosť zaplatiť a odviesť poistné. Teda skôr, než sa na základe mesačných výkazov o vyplatených mzdách a výkazov poistného nestane zrejým, za ktorého zamestnanca a v akej výške je zamestnávateľ povinný platiť a odviesť jednotlivé druhy poistného. Túto výšku je oprávnená stanoviť aj poisťovňa predpísaním dlžného poistného (§ 178 ods. 1 písm. a/ bod 8 zákona o sociálnom poistení). Povinnosť zamestnávateľa platiť poistné a stanoviť jeho výšku a odviesť poistné za zamestnanca je povinnosťou, ktorá sa viaže na existenciu vzniku a zániku samotného pracovného pomeru, ale aj na okolnosti podmieňujúce vznik nároku na mzdu, jej výšku a osobný status zamestnanca ako platiteľa poistného“.

73. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 12.04.2010, č. k. 31R/3/2010-1030, právoplatného dňa 17.04.2010 súd povolil reštrukturalizáciu dlžníka ITIMEX, spol. s r.o., IČO: 31 425 666. (č. l. 14 spisu). Uznesením zo dňa 27.07.2010, č. k. 31R/3/2010-2158, právoplatným dňa 04.08.2010, Okresný súd v Nitre potvrdil reštrukturalizačný plán dlžníka a skončil jeho reštrukturalizáciu (č. l. 19 spisu). Predmetnou žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 11.01.2011 sa pôvodný reštrukturalizačný dlžník po zmene petitu domáha voči žalovaným 1/ a 2/ určenia, že pohľadávky žalovaných 1/ a 2/ za mesiac február 2010 vo výške 18.763,80 Eur a za obdobie od 01.03.2010 do 11.03.2010 vo výške 7 570,62 Eur, nie sú prednostnými pohľadávkami v reštrukturalizačnom konaní. Z obsahu spisu tiež vyplýva, že poistné, ktoré tvorí predmetnú pohľadávku, predpísala žalobcovi ako dlžníkovi Sociálna poisťovňa rozhodnutím zo dňa 11.07.2010, číslo 700-1310478910-GC04/10 (č. l. 5 spisu) a listom zo dňa 27.07.2010, Sociálna poisťovňa vyzvala dlžníka k úhrade tejto pohľadávky ako prednostnej (č. l. 30 spisu).

74. V prejednávanej spore vzhľadom na vyššie uvedené je možné konštatovať, že konajúce súdy dospeli k správne právnemu záveru, že pohľadávky na poistnom na sociálne poistenie za február

2010 vo výške 18.763,80 Eur a pohľadávka na poistnom na sociálne poistenie za obdobie od 01.03.2010 do 11.03.2010 vo výške 7.570,62 Eur, vznikli po začatí reštrukturalizačného konania vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 31R/3/2010 a preto ide o pohľadávky, ktoré sa v reštrukturalizácii neuplatňujú prihláškou. Tento záver je možné oprieť o so sporom súvisiacim rozhodnutím Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.06.2012, sp. zn. 4Sžso/5/2011, podľa ktorého „Oprávnenie poisťovne požadovať poistné (uplatniť pohľadávku), ako určitú konkrétnu majetkovú hodnotu za mesiac február nemohlo vzniknúť vo februári 2010 za február 2010, ak výplata miezd za február sa viaže k 30. marcu daného roku. Obdobne výplata za mesiac marec 2010 sa viaže k 30. aprílu daného roku, naviac, zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva oprávnenie poisťovne vyžadovať výkazy k vyčísleniu poistného mimo dátumu určenému na výplatu mesačnej mzdy, teda ani na rozlíšenie poistného ku dňu 11.3.2010, ktorým začalo reštrukturalizačné konanie“ s tým, že charakter tohto rozhodnutia vydaného v rámci správneho konania je bez právnej relevancie, pretože jeho právne závery sú aplikovateľné aj v prejednávacom civilnom sporovom konaní. Rovnako vyššie uvedenému záveru zodpovedá aj judikatúra najvyššieho súdu vyjadrená v rozhodnutí sp. zn. 2MCdo/30/2012, podľa ktorého rozhodnutia „zamestnávateľ sa nemôže stať dlžníkom poisťovne skôr, než mu vznikne povinnosť zaplatiť a odvieť poistné“ (viď bod 72 tohto rozhodnutia). Týmto právnym záverom zodpovedajú aj skutkové závery prejednávaneho sporu, a to v spise založené dôkazy, z ktorých je zrejmé, že ku dňu začatia reštrukturalizačného konania sa pohľadávky žalovaných voči žalobcovi v účtovníctve žalovaného nemohli nachádzať, nakoľko mesačné výkazy poistného a príspevkov za mesiace 02/2010 a 03/2010 boli Sociálnej poisťovni predložené dňa 17.03.2010 a 16.04.2010 (riadny), resp. 27.05.2010 (opravný), z čoho možno navyše usúdiť, že takéto výkazy nemôžu mať deklaratórny charakter. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že splatnosť poistného odvádzaného žalobcom, ako zamestnávateľom bola určená v Registračnom liste zamestnávateľa zo dňa 05.01.2004 na 30. deň v príslušnom mesiaci, a teda poistné za príslušný mesiac je v zmysle ust. § 143 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. splatné vždy týmto dňom. V zmysle uvedeného splatnosť poistného za sporné mesiace - 02/2010 (dňa 30.03.2010) a za mesiac 03/2010 (dňa 30.04.2010), bola po začatí reštrukturalizačného konania. Vzhľadom na tieto právne závery je ostatná námietka žalobcu týkajúca sa posúdenia právnej otázky čo do možnosti rozdelenia pohľadávky žalovaného „do“ a „po“ začatí reštrukturalizačného konania, irelevantná (viď vyššie uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.06.2012, sp. zn. 4Sžso/5/2011).

75. Napokon neuniklo pozornosti dovolacieho súdu, že žalobca v dovolaní poukazuje na ustanovenie § 152 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.07.2006, ktorý upravoval postup Sociálnej poisťovne pri prihlasovaní pohľadávok do konkurzu alebo vyrovnania (nie však do reštrukturalizácie) do 31.07.2006. Toto ustanovenie však neupravovalo čas vzniku pohľadávky s tým, že toto ustanovenie bolo s účinnosťou od 01.08.2006 vypustené. V zmysle dôvodovej správy k tejto zmene je zrejmé, že zákonodarca navrhol vypustiť osobitnú právnu úpravu uplatňovania pohľadávok na účely konkurzného konania a vyrovnacieho konania ustanovenú v § 152 zákona č. 461/2003 Z. z. z dôvodu zosúladenia so zákonom č. 7/2005 Z. z., a nie z dôvodu duplicity tejto úpravy.

76. Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu podľa § 420 písm. f/ C. s. p. a § 421 ods. 1 C. s. p., nie je procesne daná, preto jeho dovolanie podľa § 447 písm. c/ C. s. p., odmietol.

77. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. s dôrazom na skutočnosť, že žalovaní 1/ a 2/ nepožiadali o náhradu trov dovolacieho konania.

78. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.